

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Ciudățeni primejdioase. — Considerațiuni asupra unui exercițiu trecut. — Situația. — Adunări generale. — *Cronică:* Prima Ardeleană s. a. de asigurări generale, Cluj. Banca Centrală pentru industrie și comerț, Cluj.

Ciudățeni primejdioase.

S'a mai afirmat în coloanele acestei reviste, că îndreptarea moravurilor nu se va putea ajunge până statul nu-și va plăti omeneste slujbașii. Repetarea acestui adevăr, ar trebui să se facă zilnic, până nu vom determina factorii chemați să rezolve această problemă, care — după părerea noastră — este cea mai importantă în calea regenerării vieții publice și a consolidării interne a țării.

Din cauza, că țara nu-și plătește cum se cade slujbașii, au eșit din cadrele magistraturei unele dintre cele mai valoroase elemente; au eșit tocmăi magistrații, cari și-au găsit aiurea o plasare mai corespunzătoare intereselor lor materiale și aspirațiilor lor juste. Azi este surprinzător de mare numărul magistratilor tineri, și aceștia de prea multe ori absolvenți ai universităților din vechiul Regat, cari nu eunose îndeajuns legile în vigoare în această provincie.

Efectul acestor stări de lucruri îl suportăm noi toți, ceice avem nevoie de a recurge la serviciile justiției. Procesele cele mai simple durează cu anii. Vai de capul celui ce își caută dreptatea prin procese, când d. e. la procesele intentate în Februarie a. c. capătă termen de dezbateri pe luna Septembrie, când un avocat rufinat poate ridica un arsenal întreg de excepții, dilatorii, numai cu scopul de-a amâna procesul, cu alte 6—7 luni, sau la infinit.

Avusesem în Timișoara și Arad două Camere arbitrale, cari orice s'ar fi spus despre ele, au adus mari servicii vieții economice a provinciei noastre, căci nu există oraș din Ardeal, din care să nu fi recurs vreodată firmă la serviciile acelor judecătorești. Legea burselor promulgată în vara anului trecut, le-a desființat pe amândouă, fără să fi așezat în locul lor mult promisele camere arbitrale, pe lângă Camerele de comerț. De unde până atunci se puteau desbateri în fața acelor judecătorești de arbitrii cele mai complicate procese comerciale, și se putea obține în 8—15 zile și sentința, azi suntem aruncați în brațele judecătorilor ordinare, atât de greoaie și supraîncărcate cu procese de tot soiul. Degeaba vom căuta rezonul desființării acelor judecătorești de arbitri, căci nu-l vom găsi. Până aci aveam judecătorești de arbitrii, cari funcționau în baza unor regulamente aprobate; acum se constituie ad hoc astfel de judecătorești de arbitrii, pe lângă respectarea unor formule destul de complicate și costisitoare în baza Art. 767—788 din procedura civilă. Totuși sunt preferite aceste judecătorești, oricât de scumpe ar fi, față de judecătorii ordinare, unde a duce un diferend comercial de multe ori este egal cu o nenorocire, atât de mult timp reclamă terminarea lui. Câți debitori de recredință se lasă azi împrorociați, tocmăi fiindcă găsese un avantaj în câștigarea de timp ce le-o procură trăgânarea procesului, — și nu o rușine ori pagubă morală și materială în faptul împrorocării.

Și când țara suferă, — spre rușinea noastră a tuturor, — atât de mult, pe urma crizei economice, funcționarea atât

de nesigură a justiției agravează această criză, căci descurajează producția și comerțul. Intreagă Europa trece prin sguđuri economice cari îi vor schimba întreagă înfățișarea; noi ne sinchisim prea puțin de aceste sguđuri, ci închiși în bârlogul neputinței economice ne creăm singuri neajunsuri și mizerii izvorâte din miopie și naivitate.

Legea concordatului preventiv, în loc să aducă servicii fării, care se sbate în chinurile crizei economice, a adus o serie de nenorociri, pe seama creditorilor. Aceștia sunt constrânși acum să priviască cu mânilor în sân, cum îi păgubesc debitorii fără scrupule; și toate țipetele lor de durere nu-'s în stare să impresioneze pe Ministrul Justiției, care, cu o seninătate neînțeleasă, repetă la fiecare ocazie, că Legea e bună, oamenii sunt răi. Bine dle Ministru, noi cerem dela Dvoastre o lege, care să fie bună tocmăi, când o aplicați față de acești oameni răi, căci cei buni între ei nu au nevoie de serviciile justiției!

Desvoltăm, — cu toții ceice muncim pe teren economic, — o muncă de Sisyph, când cerem îndreptarea greșelilor din Legile cu caracter economic, căci abia vedem reparate unele greșeli, când altele apar în locul lor. Parecă ar fi un blăstăm a lui Dumnezeu!

O neînțelegere a vremurilor o trudează și ante-proiectul de lege asupra titlurilor de credit, căci tocmăi în toiul crizei economice de azi se urmărește înăsprirea dispozițiilor destul de categorice ale dreptului cambial. Este vorba de „executarea cambială” și de introducerea și la noi a publicării protestelor. Ni se va spune că aceste înăspriri sunt făcute tocmăi în interesul creditorului, și pentru a face din poliță o hârtie de valoare circulabilă, care să inspire mai multă încredere. Dom răspunde, că nu exagerarea cuprinsă în aceste dispoziții va spori bonitatea semnăturilor de pe poliță; acele dispoziții sunt mai curând proprii de a determina pe oamenii de prima bonitate să evite semnarea de polițe, încât acestea vor rămâne spre folosință numai pe seama celor ce nu le dă mâna să impună creditorului alte mijloace de plată. Intre astfel de împrejurări este ușor de prevăzut, că va dispărea din circulație foarte multe polițe, și încă dintre

cele mai bune. Și atunci punem întrebară: de unde își va aduna materialul de portofoliu pentru scont cambial, institutul nostru de emisiune?

În trecere mai amintim, că la noi polița, nu este ca și în străinătate un mijloc *comercial prompt*, de plată la termen îndepărtat; la noi polița nu este totdeauna dovada unei transacțiuni comerciale, ci este de cele mai multe ori un mijloc de a lua bani împrumut. Cutezăm să afirmăm, că 80% din portofoliul de scont al băncilor românești din Ardeal, este constituit din astfel de polițe-împrumut, de cari se folosește azi chiar și pătura noastră țărănească. Ori agravând executarea cambială punem pe toată clientela băncilor de azi în fața unei probleme hamletiene, cu incalculabile urmări. Cine s'a ars odată nu va mai semna poliță, cât va trăi. O arsură de aceasta, venită din partea unui posesor cambial de rea-credință, poate să fie catastrofală pentru cel lovit, căci obligamentul tuturor semnatarilor fiind solidar, un girant nesimpatizat de posesorul cambial, poate avea de suportat neplăceri foarte amare.

Peste toate acestea introducerea publicării protestelor, este o alta împrejurare, care va determina pe toată lumea să se ferească de a semna polițe. Ne dăm seama că pot ajunge la protest polițe semnate de oameni, ajunși în vreo strâmtoare sau alt caz de forță majoră, pentru ceeace nu urmează să fie stigmatizați publicându-li-se protestarea poliței. Dacă s'ar lăsa la aprecierea posesorului cambial publicarea protestării, sau dacă s'ar da posibilitatea, ca debitorul să adauge vreo clauzulă de oprire a publicării eventualei protestări, sau altă atenuare a acelei dispoziții, am putea discuta chestia. Altcum trebuie să refuzăm de a primi aceasta inovațiune, care de altcum, așa știm, că nici în vechiul Regat, unde este deja în vigoare, nu se aplică pe întreaga linie; nu se aplică față de așa zisa „lume bună”, care știe cum se poate evita pe căi nepermise calamitatea acelei publicări compromițătoare.

Când vom intra odată cu totul pe calea unei vieți normale, când se va pune capăt exagerărilor neserioase, pe cari trebuie să le considerăm drept ciudățenii primejdioase?

Marsyas.

Considerațiuni asupra unui exercițiu trecut.

(Continuare).

Suprafețele cultivate în 1929 au fost mai mari cu 321.846 hectare decât în anul 1928. De altfel, în această privință, am înregistrat dela

în anul 1920 suprafețele cultivate au		avut o întindere de		8,658.480 hectare	
" "	1921	" "	" "	10,042.898	" "
" "	1922	" "	" "	10,338.289	" "
" "	1923	" "	" "	10,712.073	" "
" "	1924	" "	" "	11,388.144	" "
" "	1925	" "	" "	11,878.134	" "
" "	1926	" "	" "	11,864.175	" "
" "	1927	" "	" "	12,011.219	" "
" "	1928	" "	" "	12,339.236	" "
" "	1929	" "	" "	12,661.082	" "

Aceste suprafețe se împart, după provincii, precum urmează:

In anul 1928:

Totalul suprafețelor cultivate în	Dechiul Regat	. 5,792.142
" "	Basarabia	. . . 2,425.733
" "	Bucovina	. . . 194.489
" "	Transilvania	. . . 2,410.964

In anul 1929:

Totalul suprafețelor cultivate în	Dechiul Regat	. 5,916.662
" "	Basarabia	. . . 2,516.654
" "	Bucovina	. . . 207.884
" "	Transilvania	. . . 2,467.016

De notat, că totalul suprafețelor cultivate înainte de războiu (1913) în România veche a fost de 5,212.000 hectare, cu o producție de 15¹/₂ hectolitri de hectar, iar calitatea cerealelor, în special a grâului, s'a ridicat până aproape de media apusului european (până aproape de calitatea „Standard“ cerută pe piețele mondiale. Grâul cântărea peste tot 80 kg. hectolitru).

Producția se repartizează pe provincii astfel:
In 1928:

Suma totală a cerealelor recoltate în Basarabia 13,420.386 chintale; în Bucovina 2,334.922 chintale; în Transilvania 27,500.099 chintale; în Dechiul Regat 43,586.322 chintale.

In 1929:

Suma totală a cerealelor recoltate în Basarabia 30,695.261 chintale; în Bucovina 2,962.536 chintale; în Transilvania 31,372.278 chintale; în Dechiul Regat 68,098.229 chintale.

Am spus, că începând cu anul 1920 se observă o tendință de urcare aproape constantă până în anul 1929, incluziv, în ceea ce privește numărul suprafețelor cultivate. Firesc ar fi, ca această tendință să se manifeste cu aceeași staționare și la rubrica producției. Ori aci, numerii, pe alocurea, nu vor să mai asculte de această comandă și încep să cam schimbe fețe: în agricultură cantitatea producției nu este în funcție numai de terenul însemănat, ci și de munca

războiului încoace, an de an, o tendință spre urcare, care s'a menținut, cu excepția anului 1926, mereu constantă din anul 1920 începând.

Intr'adevăr,

prestată și, îndeosebi, de cantitatea de umezeală căzută la timp potrivit.

Grâul este cel mai credincios acestei tendințe, dintre toate cerealele. Numai anii 1924, 1927 și 1929 fac să coboare linia, care ar reprezenta în mod grafic cantitățile de grâu produse. Anume, în 1924 se observă o scădere față de anul 1923 de 8,627.266 chintale, în 1927 o scădere mai puțin bruscă de 3,850.541 chintale față de 1926, iar în anul 1929 o deosebire față de anul 1928 de 4,297.894 chintale. În toți ceilalți ani între 1920—1929 tendința de urcare este cât se poate de regulată și evidentă.

Porumbul dă în 1920 46,238.468 chintale, în 1921 scade brusc la 28,103.708 chintale, în anul 1926 se urcă la 58,398.509 chintale, pentruca în anul imediat următor să seacă din nou brusc la 35,331.462 chintale. În 1928 scăderea continuă până la 27,563.720 chintale, pentruca în anul 1929 să atingă suma cea mai mare cunoscută la noi dela războiul încoace. În 1929 producția totală a porumbului înregistrează suma apreciabilă de 61,692.250 chintale.

Orzul este, cantitativ, al treilea produs în România, dintre cereale. Cantitățile cunoscute în decursul anilor 1920—1929 variază într'un mod cu totul neregulat. Astfel în 1920 s'au secerat 14,719.502 chintale, în anul următor (1921) 9,852.923 chintale, în 1922 20,418.064 chintale, în 1924 6,697.017 chintale, în 1928 15,110.386 chintale, iar în anul 1929 27,371.140 chintale. Prin urmare și orzul a dat, tot în 1929, cele mai însemnate cantități, ca și porumbul.

Ovăsul. Nu prezintă variații numerice așa de mari ca porumbul, sau ca orzul. Totuși o linie regulată cu tendință de urcare nu s'ar putea construi. Incepe în 1929 cu 9,920.897 chintale, limita cea mai joasă o atinge în 1924 cu 6,098.215 chintale, iar cea mai înaltă în 1929 cu 13,592.924 chintale.

Secara. Dintre cereale cea mai puțin cultivată în România. Suprafețele însemănțate n'au atins niciodată suma de 1,000.000 hectare, nici chiar de 500.000 ha. Deși în 1920 s'au semănat cele mai mari suprafețe dintre cele semămate între anii 1920—1929 cu secară, totuși producția maximă o deține iarăși anul 1929. Suprafețele în-

semănțate în 1920 cu secară au fost de 315.603 hectare față, de 309.881 hectare, câte s'au cultivat în 1929. Cantitățile scoase din aceste suprafețe au fost în anul 1920 2,399.220 chintale, iar în 1929 3,323.514 chintale, deci cu 924.294 chintale mai mult decât în 1920.

I. Suprafețele cultivate și recolta cerealelor în România dela 1920—1929.

(Statistica Ministerului de agricultură din 14 Nov. 1929).

Anul	Suprafața totală însemănțată	Grâu		Secară		Orz		Ovăș		Porumb		Diverse
	Hectare	Suprafața însemănțată Hectare	Recolta Chintale ¹	Supraf. însemănțată Hectare	Recolta Chintale ¹	Suprafața însemănțată Hectare	Recolta Chintale ¹	Suprafața însemănțată Hectare	Recolta Chintale ¹	Suprafața însemănțată Hectare	Recolta Chintale ¹	Suprafața însemănțată Hectare
1920	8,658.480	2,022.710	16,685.874	315.603	2,399.220	1,400.173	14,719.502	966.393	9,920.897	3,295.418	46,238.468	658.183
1921	10,042.898	2,488.315	21,381.484	326.572	2,306.742	1,569.373	9,852.923	1,339.006	9,631.684	3,443.990	28,103.708	875.642
1922	10,338.289	2,649.640	25,040.466	266.523	2,338.447	1,727.454	20,418.064	1,333.522	13,364.502	3,403.854	30,421.940	957.296
1923	10,712.073	2,690.341	27,792.710	270.456	2,440.189	1,878.391	13,252.912	1,345.402	9,035.960	3,404.492	38,458.493	1,122.991
1924	11,388.144	3,172.102	19,165.444	271.454	1,512.674	1,850.731	6,697.017	1,236.580	6,098.215	3,621.454	39,488.691	1,235.623
1925	11,878.134	3,300.887	28,506.047	270.481	2,031.477	1,704.061	10,193.278	1,184.847	7,400.625	3,930.780	41,591.457	1,467.078
1926	11,864.175	3,327.487	30,177.613	295.623	2,855.736	1,551.567	16,849.469	1,078.419	11,590.287	4,059.432	58,398.509	1,551.647
1927	12,011.219	3,101.153	26,327.072	281.255	2,368.136	1,764.260	12,617.202	1,034.408	8,681.434	4,219.423	35,331.462	1,560.720
1928	12,339.236	3,206.470	31,446.370	295.704	2,916.877	1,749.212	15,110.386	1,116.450	9,804.376	4,455.492	27,563.720	1,515.908
1929	12,661.082	2,737.146	27,148.476	309.881	3,323.514	2,053.537	27,371.140	1,212.700	13,592.924	4,794.952	61,692.250*	1,552.866

¹) 1 Chintal = 100 kg.

* Datele relative la recolta porumbului pe 1929 sunt provizorii.

II. Suprafețele cultivate și recolta cerealelor în România pe anul 1929, după provincii.

(Statistica Ministerului de agricultură dela 14 Nov. 1929).

Provincii	Grâu			Secară			Orz			Ovăș			Porumb		
	Suprafețe cultivate Hectare	Media pe Ha.	Recolta Chintale	Suprafețe cultivate Hectare	Media pe Ha.	Recolta Chintale	Suprafețe cultivate Hectare	Media pe Ha.	Recolta Chintale	Suprafețe cultivate Hectare	Media pe Ha.	Recolta Chintale	Suprafețe cultivate Hectare	Media pe Ha.	Recolta Chintale
Basarabia	482.141	9,5	4,620.964	106.002	10,3	1,093.617	829.493	14,1	11,688.319	138.112	11,3	1,553.863	960.906	12,2	11,738.498
Bucovina	34.691	13,5	472.287	31.281	13,4	418.347	25.749	11,2	288.465	53.012	12,5	654.755	63.151	17,7	1,118.682
Transilvania	999.324	11,5	11,636.901	91.907	11,3	1,043.676	175.690	13,0	2,293.716	289.539	11,7	3,375.324	910.556	14,3	13,022.651
Vechiul-Bogat	1,220.990	8,5	10,418.324	80.691	9,5	767.874	1,022.605	12,8	13,100.640	732.037	10,9	7,998.972	2,860.339	12,5	35,812.419
Total	2,737.146	9,9	27,148.476	309.881	10,7	3,323.514	2,053.537	13,3	27,371.140	1,212.700	11,2	13,592.924	4,794.952	12,8	61,692.250

Din cele expuse mai sus, ca și din tablourile Nr. I și II. rezultă, în mod neîndoiește, că în anul 1929 atât suprafețele cultivate, cât și roadele pe care le-au dat aceste suprafețe, au fost, cantitativ, simțitor mai mari decât în toți ceilalți ani din perioada anilor 1920 - 1929.

Rămâne să vedem pe ce preț am vândut mult-puținul pe care l-am vândut din această re-

coltă, și care este valoarea ei de fapt. În această privință datele culese în decursul anului trecut sunt cât se poate de puțin satisfăcătoare. Prețurile, dupăcum se poate vedea din tabloul Nr. 3 pe care îl publicăm, au scăzut treptat și aproape fără excepție până la sfârșitul anului. Această scădere, mai ales în al doilea semestru, este generală la toate categoriile de cereale.

III. Prețul produselor agricole de pe piața internă a României în anii 1928 și 1929.

Luni	Grâu	Orz	Ovăș	Porumb	Fasole
1928 I	Lei 7.85 per kg.	Lei 6.20 per kg.	Lei 6.00 per kg.	Lei 5.45 per kg.	Lei 8.78 per kg.
II	" 7.80 "	" 6.25 "	" 6.10 "	" 5.95 "	" 10.20 "
III	" 8.27 "	" 6.35 "	" 6.38 "	" 6.27 "	" 9.92 "
IV	" 8.80 "	" 6.90 "	" 6.87 "	" 6.62 "	" 10.— "
V	" 9.38 "	" 7.09 "	" 7.25 "	" 7.03 "	" 11.14 "
VI	" 9.41 "	" 7.08 "	" 7.23 "	" 7.22 "	" 11.51 "
VII	" 8.66 "	" 6.32 "	" 6.60 "	" 7.49 "	" 11.16 "
VIII	" 8.16 "	" 5.99 "	" 6.15 "	" 9.21 "	" 11.42 "
IX	" 7.95 "	" 5.95 "	" 5.76 "	" 9.66 "	" 12.77 "
X	" 7.95 "	" 5.96 "	" 5.84 "	" 8.40 "	" 15.37 "
XI	" 7.91 "	" 5.94 "	" 5.96 "	" 7.60 "	" 17.66 "
XII	" 7.83 "	" 5.96 "	" 6.03 "	" 7.22 "	" 18.00 "
1929 I	" 8.10 "	" 5.30 "	" 6.— "	" 6.80 "	" 20.— "
II	" 8.40 "	" 5.80 "	" 5.90 "	" 7.00 "	" 22.— "
III	" 8.80 "	" 5.90 "	" 6.10 "	" 6.90 "	" 23.— "
IV	" 8.50 "	" 5.70 "	" 5.90 "	" 7.20 "	" 21.— "
V	" 8.42 "	" 4.84 "	" 5.62 "	" 7.22 "	" 21.20 "
VI	" 7.93 "	" 4.58 "	" 4.80 "	" 7.10 "	" 21.25 "
VII	" 7.60 "	" 4.84 "	" 4.20 "	" 6.55 "	" 16.13 "
VIII	" 6.97 "	" 4.44 "	" 3.86 "	" 5.84 "	" 10.87 "
IX	" 6.49 "	" 4.14 "	" 3.37 "	" 4.53 "	" 11.20 "
X	" 6.32 "	" 4.06 "	" 3.13 "	" 4.25 "	" 14.99 "
XI	" 6.29 "	" 3.90 "	" 2.85 "	" 4.08 "	" 14.11 "
XII	" 6.18 "	" 3.48 "	" 2.78 "	" 3.43 "	" 12.12 "

În primul semestru al anului 1929 grâul și porumbul își mențin încă oarecum, poziția față de anul 1928. Chiar și în acest semestru însă, la grâu se observă o slăbiciune, în materie de prețuri. Grâul începe să piardă din preț deja din Aprilie. Astfel în luna aprilie 1928 grâul cotează Lei 8,80 de kg. pe când în aceeași lună a anului 1929 cotează numai Lei 8,50. În Maiu 1928 valoarea comercială a grâului se urcă la Lei 9,38 per kg. În aceeași perioadă a anului 1929 el scade la lei 8,42. În luna 1928 prețul grâului continuă să se ridice, atingând cota de 9,41 (maximă în 1928), pe când în 1929 luna lunie continuarea se face tocmai invers: prețurile scad și mai mult decât în luna Maiu (kg-gramul de grâu se vinde numai cu Lei 7,93).

În schimb porumbul este ceva mai ferm în primul semestru. Mai mult chiar: în primele cinci luni porumbul a câștigat față de anul 1928 și câteva puncte în plus. Astfel în Ianuarie 1929 cota porumbului este de Lei 6,80 per kg. față de Lei 5,45 în 1928; în Februarie 1928 Lei 7,00 față de Lei 5,95; în Martie Lei 6,90 față de Lei 6,27 în 1928; în Aprilie 1929 Lei 7,20 față de Lei 6,62 și în sfârșit, în Maiu 1929 prețul porumbului se urcă la Lei 7,22 față de Lei 7,03 cât a cotat în aceeași lună 1928. De aci înainte și porumbul începe să piardă teren și scade mereu, fără întrerupere, până în Decembrie, când atinge cota cea mai joasă, pe care a înregistrat-o în anul 1929 (Lei 3,43 per kg.).

Celelalte cereale se mișcă și mai repede în jos și ating în Decembrie 1929 cele mai joase cursuri ale anului. (Continuare în nr-ul viitor).

Situția.

Trăim vremuri foarte grele. Dintre cetățenii țării cei mai bine trăiesc beneficiarii regimului. Lor li se ajunge și în aceste vremuri grele să trăiască confortabil și în plăceri. La alcătuirea bugetului — cu toate că este numit de ispășire și se asigură în modul cel mai serios că s'au făcut cele mai mari economii posibile — s'a avut grija să se treacă în sume destul de importante astfel de capitole, cari să le stea la dispoziție. Peste lefuri grase se mai dau și acuma diurni și ore suplimentare grase.

Orice altă stare, fie de proprietar, rentier, întreprinzător, mic funcționar fie public ori privat este o mizerie.

Ești rentier înseamnă că capitalul ți-l topit. Ești deponent ți-i frică de ziua de mâine. Ești proprietar de case, pe lângă aceea că nu au de loc preț și cheltuielile de întreținere și impozitele sunt enorme, mai ești expus să stai cu ele neînchiriate. Ai pământ, nu-ți aduc venit corespunzător, iar prețurile lor sunt ridicole. În Ilfov d. ex. pogonul costă între 5000—12.000. Comercianții din vânzările făcute deabea suportă întreținerea și spesele, iar industriașul în loc să scoată cu etocanul banul își toacă capitalul.

Tot astfel stă și gospodăria statului. S'au încercat ce-i drept fel de fel de remedii — cari la aparență par a fi salutare — însă nici o îmbunătățire nici un spor nu vezi de pe urma lor. Din contră, în loc de îmbunătățiri apar noul și noul complicații.

În astfel de situație în loc să se caute vreo posibilitate de îndrumare spre bine, fie din partea oficialității, fie a inițiativei private, pas de pas ești marilor numai la bârfe și cobiri în pagubă. Îndârjitrea și perseveranța cu care zările opoziționiste lansează zilnic cele mai grave injurii și știri alarmante, se vede că au scos din sărite guvernul. Dealtfel și înalta Regentă s'a cam îngrijorat de aceste știri. Dovadă sunt anchetele întreprinse pe căi iăaturalnice în timpul din urmă.

Pentru înfrânarea acestor patimi guvernul se vede că nu dispune de alte mijloace decât de legi de represiune. Aceste metode sunt în vădită contradicție cu acelea ce opinia publică a așteptat să se înfăptuiască prin aducerea la putere a partidului național-țărănesc. Aducând astfel de legi guvernul dă dovadă că nu mai este stăpân pe situație și și-a pierdut capul.

*

În bursă zăpăceala domnește pe toată linia. Rar prinzi vreun cumpărător și acela este foarte precaut. Nu poți vinde nici un fel de marfă, fără a ceda la preț.

Și trebuie să recunoaștem, că toate valorile de bursă la prețurile actuale sunt atât din punct de vedere al rentabilității, cât și a bonității absolut recomandabile.

București.

Remizier.

Adunări generale

au convocat, respective au ținut următoarele bănci și întreprinderi:

„Banca Română“ s. a., Dumbrăveni jud. Târnava mică	1	Martie	1930.
„Furnica“, Făgăraș	1	„	„
„Auraria“, Abrud	2	„	„
„Mureșana“, Reghin	6	„	„
„Maramureșana“, Sighet	7	„	„
„Albina“, Sibiu	8	„	„
„Crișana“, Brad	8	„	„
Banca „Creditul Bănățean“, Lugoj	9	„	„
„Banca Centrală“, Cluj	15	„	„
„Șercațiana“, Șercaia	16	„	„
„Corvineana“ s. a., Hunedoara	16	„	„
„Economul“, Cluj	18	„	„
„Dacia Traiană“, Sibiu	22	„	„
„Goronul“, Aiud	22	„	„
„Banca Poporului“, Sebeș-Alba	23	„	„
„Banca Agrară“, Cluj	29	„	„
„Ardeleana“, Orăștie	31	„	„
„Meteor“, fabrică de eternit Cluj	31	„	„
„Izvorul“, Alba-Iulia	5	Aprilie	„
„Strugurul“, Pianul de sus	22	„	„
„Economia“, Rupent-(Cohalm)	26	„	„

CRONICĂ.

Prima Ardeleană s. a. de asigurări generale, Cluj și-a ținut la 15 crt. a XVIII a adunare generală ordinară, sub prezidiul dlui Ioan I. Lăpedatu, fost ministru, președintele Consiliului de admin. și administratorul delegat al societății.

Adunarea generală a luat la cunoștință darea de seamă a Consiliului de administrație pe 1929, conform căruia în anul expirat s'au realizat prime în toți ramii de asigurări în sumă totală de Lei 104,100.000 rotund, arătându-se față de anul precedent 1928 un spor de Lei 9 $\frac{1}{4}$ milioane. Rezervele de prime au atins la 31 Dec. 1929 suma de Lei 110 mil. rotund, din care partea Primei Ardelene face Lei 54,600.000, cu un spor de Lei 5,400.000 față de 1928.

Din beneficiul net de Lei 3,805.236 s'a distribuit 12% dividendă Lei 1,400.000, fixându-se valoarea cuponului pe 1929 cu Lei 60 netto. Fondurile de rezervă și de pensii au fost dotate cu Lei 1,200.000 și tantiemele s'au fixat cu Lei 967.543. Restul de Lei 237.693 s'a reportat în contul anului viitor.

*

Banca Centrală pentru industrie și comerț, Cluj, Aceasta bancă care, cu anul 1929 a încheiat 11 ani de existență, a continuat și în anul expirat pe calea consolidării, începută acum câțiva ani. Lichidând afacerile sale greoaie comerciale și industriale — cu excepția „Industriei Sârmei“ și a „Fabricii de sticlărie“ ambele în plină prosperitate — și-a concentrat activitatea asupra afacerilor pur bancare, în cari a realizat frumoase rezultate. Bilanțul ultim se prezintă în condiții deplin satisfăcătoare atât ca volum de afaceri în progres, soliditate și mobilitate, cât și ca beneficiu net.

Adunarea generală și-a ținut-o la 15 crt. și a decurs în perfectă ordine. S'au primit toate propunerile Consiliului de administrație și beneficiul net de Lei 9,200.100 s'a decis să se distribuie precum urmează:

dividendă și supradividendă	Lei 6,304.000
fondurilor de rezervă	670.010
fondului de pensii	201.003
diverse tantieme, onorare și remunerații	1,824.084
pentru scopuri culturale	201.003

Dividenda anului 1929 s'a fixat cu Lei 31'52 brutto și după detragerea impozitului de 17'52% cu neto 26' — de cupon, plătit imediat.

La locurile devenite vacante în Consiliul de administrație prin moartea și expirarea mandatului, au fost realeși resp. aleși dnii Dr. D. Poruțiu, Dr. Leo Parasea, Dr. Camil Velicanu și Ing. Eugen Muntean; iar în Consiliul de cenzori au fost realeși dnii Aurel C. Domșa, Constantin Popp și Dr. Octavian Russu și nou aleși dnii Anton Mandeal și Nic. Vastu.

„STRUGURUL“ inst. de credit și economii, soc. pe acții în Pianul-de-sus.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului „STRUGURUL“, institut de credit și economii s. p. a., se convoacă prin aceasta la

a XXII-a adunare generală ordinară

care se va ținea în Pianul-de-sus la 22 Aprilie 1930, la ora 10 a. m., în localul institutului cu următorul

Program :

1. Constituirea ;
2. Reportul Direcțiunii și Comitetului de supraveghere, stabilirea bilanțului, împărțirea venitului curat și darea absoluturilor pe anul 1929 ;
3. Alegerea alor 3 membri în direcțiune cu mandat de 3 ani în locul Avram Toma, Macsim Vulcu, Ioan Nicoara și a unui membru cu mandat de 1 an în locul lui Gheorghe Marghitan decedat ;
4. Alegerea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal ;
5. Eventuale propuneri conform statutelor.

Domnii acționari să-și depună acțiunile conform §-lui 20 din statute. La caz, că nu s'ar prezenta acționarii în număr corespunzător, adunarea generală se va ținea în 4 Maiu a. e.

Pianul-de-sus, la 1 Martie 1930.

Direcțiunea.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1929.

Active.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1929.		Pasive.	
	Lei	b.		Lei	b.
Contul Cassa	102.931	—	Contul Capital social	300.000	—
„ Escont	3.547.020	—	„ Fond de rezervă	20.000	—
„ Efecte	1.500	—	„ „ special de rezervă	240.132	—
„ Hipotecare	3.400	—	„ „ cult	14.776	—
„ Obligațiuni	133.200	—	„ „ dubioaselor	12.000	—
„ Mobiliar	1	—	„ Interese transitoare	53.100	—
			„ Dep. spre fructificare	2.463.167	—
			„ Ct. curent	507.900	—
			„ Dividende neridicate	2.398	—
			„ Depozit de casă	89.551	—
			„ Venit curat	85.028	—
				3.788.052	—
				3.788.052	—

Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1929.

Spese.		Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1929.		Venite.	
	Lei	b.		Lei	b.
Contul Int. dep. fructificare	301.489	—	Contul Interese Escont	599.752	—
„ Interese Ct. curent	88.700	—	„ „ Oblig.	22.890	—
„ Salarii	28.800	—	„ „ Efecte	180	—
„ Chirie	4.000	—			
„ Spese	15.857	—			
„ Contrib. dir. și 12 ^o / _o	98.948	—			
„ Venit curat	85.028	—			
				622.822	—
				622.822	—

Pianul de sus, la 31 Decembrie 1929.

Dumitru Oana m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA :

Macsim Vulcu m. p. I. Nicoară m. p. Iulian I. Vulcu m. p. Nicolae Gavrilă m. p.
Vasile Oana m. p. Gheorghe Voșan m. p. Simion Voșan m. p. Avram Toma m. p.

Subsemnatul Comitet de supraveghere am examinat contul prezent și l-am aflat în regulă.

Pianul de sus, la 1 Martie 1930.

Ioan Șovaina m. p. Gheorghe Neghiu m. p. Gheorge Fleșeriu m. p. Nicolae Branga m. p.
Ioan Voșan m. p. Savu Cosor m. p. Petru Cândroiu m. p.

„IZVORUL“, INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII S. P. A. ALBA-IULIA.

CONVOACARE.

Domnii acționarii ai institutului de credit și economii „IZVORUL“ s. p. a. Alba-Iulia, se convoacă prin aceasta în

a XIX-a adunare generală ordinară

care se va ținea *Sâmbătă, la 5 Aprilie 1930, orele 2 p. m.*, în localul institutului, cu următoarea

Ordine de zi:

1. *Constituirea adunării;*
2. *Raportul Consiliului de administrație și al Censorilor, despre gestiunea anului 1929. Prezentarea bilanțului;*
3. *Hotărâre asupra bilanțului, a beneficiului și asupra descărcării Consiliului de administrație și Censorilor, de gestiunea lor;*
4. *Complectarea Consiliului;*
5. *Fixarea marcelor de prezență;*
6. *Eventuale propuneri.*

Alba-Iulia, la 12 Martie 1930.

Consiliul de administrație.

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1929.		Pasiva.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cassa	2,085.182	—	Capital	5,000.000	—
Secont	45,914.797	—	Fond de pensii	255.485	—
Credite pentru mică industrie	2,000.000	—	Depuneri spre fructificare	32,618.186	—
Conturi-curente debitoare	30,519.020	—	Depozite	672.204	—
Efecte publice și div. acț.	3,249.160	—	Conturi-curente creditoare	11,924.112	—
Diverse participațiuni	453.342	—	Reescont	34,725.508	—
Imobile: Casele Alba-Iulia, Zlatna, Teiuș	2,400.000	—	Soc. Naț. de Credit Ind.	2,000.000	—
Mobilier: case de fier, etc.	383.000	—	Dividende neridicate	21.504	—
Div. conturi debitoare	750.305	—	Interese transitoare anticipate	794.404	—
Interese transif. de reescont	455.474	—	Beneficiu net	198.877	—
	88,210.280	—		88,210.280	—
<i>Conturi de ordine:</i>			<i>Conturi de ordine:</i>		
Efecte, cauțiuni și garanții	5,103.800	—	Div. efecte, garanții și cauțiuni	5,103.800	—
	93,314.080	—		93,314.080	—

Debit.		Profit și Pierdere.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Dobânzi după depuneri și reescont	5,434.558	—	Interesele: la secont, conturi-curente și efecte	6,824.739	—
Spese generale: Salare, spese de adm., porto, registre etc.	2,001.158	—	Beneficiu și comisioane diverse	1,175.206	—
Impozite	306.401	—			
Jetoane	58.950	—			
Beneficiu net	198.877	—			
	7,999.944	—		7,999.944	—

Alba-Iulia, la 31 Decembrie 1929.

G. Crișanu m. p., director executiv.

Pentru contabilitate: Andrei Schemmel m. p., procurist, contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Ioan Pop m. p., președinte.

Dr. Virgil Radeș m. p.

Antoni Pop m. p.

Ioan Medrea m. p.

Dr. Ioan Rece m. p.

Vasile C. Osuadă m. p., expert contabil.

Ioan Rebegea m. p., expert contabil.

Alexandru Baba m. p.

Francise Boțian m. p., vicepreședinte.

Amos Frâneu m. p.

Dr. Florian Medrea m. p.

Verificat și găsit în conformitate cu registrele societății.

Alba-Iulia, la 13 Martie 1930.

COMITETUL DE CENSORI:

Dr. Ioan Mareș m. p., președinte.

Nicolae Muntean m. p.

Anghel Bena m. p.

Dr. Nicolae Marcu m. p., expert cont.

Virgil Hăftegan m. p.

Cornel B. Andrea m. p.

Ioan Handa m. p.

Ioan Ursu m. p.

Nicolae Todoran m. p.